

İLKOKULA BAŞLAMA YAŞINA GÖRE İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA HIZLARININ UZUN DÖNEMLİ İNCELENMESİ*

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Durmuş EKİZ¹, Miraç BAKKALOĞLU²

* Bu araştırmanın bir kısmı II. Uluslararası Temel Eğitim Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuş ve özet kitapçığında özet bildiri olarak yayınlanmıştır.

1 Prof. Dr., Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, durmusekiz@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-0558-8144.

2 Millî Eğitim Bakanlığı, Trabzon Millî Eğitim Müdürlüğü, Öğretmen, miracbakkaloglu@gmail.com, ORCID:0000-0003-2944-3529.

Geliş Tarihi: 21.02.2020 Kabul Tarihi: 01.02.2021 DOI: 10.37669/milliegitim.692137

Öz: Gerek Avrupa'da gerekse Türkiye'de ilkokula başlama yaşının kaç olacağı uzun yıllardır tartışılan konulardan biri olmuştur. Bu konu ile ilgili ülkelerde, eğitim politikalarının etkisiyle farklı şekillerde düzenlemeler yapılmıştır. Bu çalışmada amaç, ilkokula başlama yaşına ilişkin birinci sınıf öğrencilerinin okuma hızlarını ölçerek, bir eğitim-öğretim yılında ne kadar değişiklik gösterdiğini ortaya çıkarmaktır. 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Trabzon ilinin Yomra ilçesindeki bir devlet okulunda gerçekleştirilen bu çalışmada, nicel araştırma yaklaşımlarından tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma ilkokula devam eden 220 birinci sınıf öğrencisinden veri toplanarak yürütülmüş, veri toplama aracı ise araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Veri toplamak için kullanılacak olan metin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ücretsiz olarak ilkokullarda dağıtılan İlkokul Türkçe 1 Ders Kitabı'ndan seçilmiştir. Okutulacak metnin seçiminde, öğrenciler arasındaki eşitliği sağlayabilmek adına tüm sınıfların daha önce işleyerek bitirmiş olduğu bir metin olmasına dikkat edilmiştir. Veri toplamaya başlamadan önce çalışmanın pilot uygulaması yapılmış ve pilot uygulamadan elde edilen verilere göre veri toplama aracı güncellenmiştir. Veri toplama esnasında öğrenciler okuma eylemini gerçekleştirirken araştırmacı tarafından kronometre kullanılarak bir dakikalık süre tutulmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre, yaşı küçük olan öğrenciler yaşı büyük öğrencilerden %15,17 daha az okuyarak Kasım ayında %27,13 olan farkı %44 oranında azaltmışlardır. Öğrencilerin yanlış okudukları kelime ortalamalarına göre ise öğrenciler arasında fark bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: İlkokula başlama yaşı, Zorunlu kayıt, Birinci sınıf, Okuma hızı.

A LONG TERM INVESTIGATION OF READING SPEEDS OF PRIMARY SCHOOL FIRST GRADE PUPILS ACCORDING TO SCHOOL STARTING AGE

Abstract:

Both in Europe and in Turkey as well, what age to start primary school for many years has been one of the topics discussed. In Turkey, different arrangements have been made on this issue with the effect of educational policies. The purpose of this study was to investigate the reading speed of first grade pupils according to the age of school entry, and to show how the reading speed changes during the academic year. The research was conducted in a public school in Yomra district of Trabzon in 2018-2019 academic year. The survey method was determined in the research. The data were collected from 220 first grade pupils in the study. The data collection tool was developed by the researchers and the text to be used in the data collection was selected from the Primary School Turkish 1 Textbook that the Ministry of National Education distributed free of charge in primary schools. While selecting the text to be taught, in order to ensure equality of opportunity among the pupils, it has been paid attention that each class has a text that has been processed and completed before. The pilot application was made and the data collection tool was revised according to the pilot application. During the data collection, one minute was kept by the researcher with a stopwatch. According to the data, younger pupils read 15.17% less than older pupils and they reduced the difference from 27.13% in November by 44%. When the average of the words read incorrectly, no difference was found between the the pupils.

Keywords: School starting age, Compulsory registration, First grade, Reading speed.

Giriş

Çocukların ilkokula kaç yaşında başlamaları gerektiği yıllardır hem Türkiye’de hem de diğer ülkelerde cevabı aranan sorunlardan biridir. Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de okula başlama yaşı eğitim bakanlığının politikaları neticesinde belirli dönemlerde değiştirilmiştir. Sharp’a (2002, 1) göre Avrupa ülkelerinde ilkokula başlama yaşı 4 ila 7 arasında değişmektedir. Avrupa Komisyonundan elde edilen bilgilere göre ise bazı Avrupa ülkelerinde ilkokula başlama yaşı Tablo1’de yer almaktadır (Erdoğan ve Bakkaloğlu, 2019; European Commission Eurydice and Eurostat, 2012; European Commission Eurydice and Eurostat, 2019):

Tablo 1. Avrupa’da İlkokula Başlama Yaşı

Yaş	Ülkeler
4	Kuzey İrlanda
5	Galler, İngiltere, İskoçya, Lihtenştayn, Lüksemburg, Malta, Portekiz
6	Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, İrlanda, İspanya, İsviçre, İtalya, İzlanda, Macaristan, Norveç, Polonya, Slovakya, Slovenya, Yunanistan
7	Bulgaristan, Estonya, Finlandiya, İsveç, Litvanya

Avrupa Komisyonundan elde edilen bilgiler doğrultusunda hazırlanan tabloya göre, Avrupa ülkelerinin çoğunda ilkokula başlama yaşı 6 olarak belirlenmiştir. Bunun yanında Kuzey İrlanda 4 yaş ile ilkokula başlama yaşının en düşük olduğu Avrupa ülkesi iken 7 yaşında çocukların ilkokula başladığı Avrupa ülkeleri de mevcuttur.

Türkiye’de 2012 yılında yapılan son büyük değişiklikle zorunlu eğitim 8 yıldan 12 yıla çıkarılmış, ilkokula başlama yaşı ise 6’dan 5’e indirilmiştir. Buldu ve Er’e (2016, 98) göre, ilk yıllarda 66 ayını dolduran çocuklar ilkokula kaydedilirken, 60-66 ay arasındaki çocuklar ise gelişimlerinin yeterli görülmesi durumuna göre ailelerinin talep etmesiyle ilkokula kaydedilmekteydiler.

Veri toplama sürecinde geçerliliği devam eden Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’ne göre;

- “İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı Eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkokula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir.”
- “Okul müdürlükleri yaşça kayıt hakkını elde eden çocuklardan 66, 67 ve 68 aylık olanları velisinin vereceği dilekçe; 69, 70, 71 aylık olanları ise ilkokula başlamaya hazır olmadıklarını belgeleyen sağlık raporu ile okul öncesine yönlendirebilir veya kayıtlarını bir yıl erteleyebilir” (Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2014).

Ekiz ve Bakkaloğlu’na (2019, 222) göre, kayıtların yapıldığı Eylül ayı sonu itibarıyla 72 ayını doldurmuş olan çocukların ilkokula kayıtları zorunludur. Ancak 69, 70, 71 aylık olan çocukların kayıtları sağlık raporuyla ertelenebilecekken; 68 ay ve altındaki çocukların ilkokula kayıtları velilerinin isteğine bağlıdır. Dolayısıyla veliler kayıtların yapıldığı Eylül ayı sonu itibarıyla 68 ay ve altındaki çocukların ilkokula kaydını erteleyebilir veya bu çocukların ilkokula kaydını yaptırabilirler. Ancak 2019 yılında ilgili

yönetmelikte güncellemeler yapılarak ilkokula başlama yaşında bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklere göre;

- “İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 69 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Ayrıca 66, 67 ve 68 aylık çocuklardan velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir.”
- “Okul müdürlükleri, yaşça kayıt hakkını elde eden çocuklardan 69, 70 ve 71 aylık olanları velisinin yazılı talebi bulunması halinde okul öncesi eğitime yönlendirir veya kayıtlarını bir yıl erteler” (Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 2019).

Sonuç itibarıyla söz konusu değişiklik ile ilkokula kayıtların yapıldığı eylül ayı sonu itibarıyla 60-66 ay arasında olan çocukların ilkokula kaydedilmesinin önüne geçilmiştir. Bununla birlikte, sağlık raporu ile kayıt erteleme kararı da yönetmelikten kaldırılmıştır.

Akyıldız'a (2006, 16) göre, ilkokula başlama yaşında olan çocuklar ikiye ayrılır. Bunlardan ilki okula devam edebilecek seviyede olup, bedensel, zihinsel ve sosyal yönlerden birinci sınıfta yapılacak etkinlikleri yürütebilecek olgunlukta olan çocuklardır. Diğer grup ise, birinci sınıfta yapılacak etkinlikleri yürütebilecek bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıkları edinememiş olup okul olgunluğuna ulaşamamış olan çocukların bulunduğu gruptur. Bilir'e (2005, 90) göre, öğrenmeye hazır olmayan bireye bir şey öğretmeye çalışmak sadece verimsiz olmakla kalmaz aynı zamanda bireyde başarısızlık, hayal kırıklığı ve aşağılanma duygusunun gelişmesine yol açar. Bu tür bir olumsuz durum yaşayan birey yeterli olgunluğa ulaştığı zaman bile kendi yaşlarının başaracağı şeyleri yapmaya cesaret edemez. Bu nedenle bireyin ilkokula yazma eğitimine başlamadan önce buna hazır olup olmadığına bakılmalıdır.

İlkokula hangi yaşta başlarsa başlasınlar her yaştaki çocuğun belirli özellikleri vardır. Duygulu'ya (2019) göre, 5 yaş (60 ay ve üzeri) çocukların kavrama becerileri gelişmiştir, müzik ritmine göre dans edebilirler, beceri isteyen birçok hareketi yaparlar, öz bakım becerileri gelişmiştir. Ancak sınıflandırma yapamazlar, her olayı kendi bakış açılarına göre değerlendirirler ve soyut kavramları anlayamazlar.

6 ve 7 yaş çocukları ise güzel çizimler yaparak hikaye dinlemeye ve drama yapmaya gönüllüdürler, kalemi doğru şekilde tutarlar fakat çok bastırırlar. Adaletsizlikleri görmeye başlarlar, yazı yazmaktan ve nesnelere sınıflandırmaktan hoşlanırlar, duygusal olarak karşı cinse bağlılık artar, övülmeyi severler, rakamları yazabilirler ancak bencilik ön plandadır, kolayca hastalanabilirler, kurallı oyun oynamaya yeni başlarlar ve davranışlarının beğenilmesini isterler (İlg ve Ames'1972'den aktaran: Akyol, 2006a, 36).

Millî Eğitim Bakanlığı Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre öğrencilere hayat boyu kullanabilecekleri dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma ile ilgili beceri-

lerin kazandırılması, istek duyarak okuma ve yazma sevgisinin kazandırılması, okuduğundan veya dinlediğinden hareketle dil bilincine ulaşmalarının sağlanması, okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla sorgulamalar yapmalarının sağlanması amaçlanmaktadır (MEB, 2018, 8).

Millî Eğitim Bakanlığının Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) incelendiğinde okumanın sadece eğitim öğretim sürecinde değil aynı zamanda bireyin tüm hayatında önemli bir yer teşkil ettiği anlaşılmaktadır. Aytas'a (2005, 462) göre okuma, duyu organlarının hareketlerinden ve zihnin okunanı anlamaya yönelik çabalarından meydana gelen bir faaliyettir. Öğrenilenlerin %1'i tadarak, %1,5'i dokunarak, %3,5'i kokuyla, %11'i duyarak ve %83'ü görerek öğrenildiğinden; göze ve kulağa hitap eden okumanın öğrenmedeki payının %94 olduğu anlaşılmaktadır. Akyol'a (2006b, 29) göre ise okuma, belirli bir amaç için okuyan kişinin ön bilgilerini kullanmasıyla gerçekleştirildiği anlam kurma sürecidir. Aktaş ve Gündüz (2005, 17) okumayı, bir konu hakkında bilgi edinmek, estetik duygularını geliştirmek veya zaman geçirmek için yapılan bir etkinlik olarak ifade etmişlerdir. Alderson'a (2005, 13) göre ise okuma yazılı dilin görsel veya kinestetik olarak algılanmasını içerir.

Türk Dil Kurumunun [TDK] Genel Türkçe Sözlüğü'ne göre okuma; "bir yazıyı meydana getiren harf ve işaretlere bakıp bunları seslendirmek veya düşünceyi anlamak, yazılmış bir metnin iletmek istediği şeyleri öğrenmek, bir konuyu öğrenmek için okulda bir öğretmenin yanında veya yazılı şeyler üzerinde çalışmak ve öğrenim görmek, şarkı, türkü, şiir vb.ni sesli olarak veya ezgi ile söylemek, bir şeyin anlamını çözmek ve bazı belirtilerle bir anlamı veya gizli bir duyguyu anlamak ve değerlendirmek" şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 1998). Alan yazındaki tanımlar incelendiğinde okumayı, duyu organları ile algılanıp ön bilgilerin kullanılmasıyla yazılı olan kelimeleri anlamlandırma ve yorumlamayı içeren zihinsel bir etkinlik süreci şeklinde ifade etmek mümkündür.

Öğrenebilmek için okuma çok önemlidir. Bir toplumun okuma düzeyi ile gelişmişlik düzeyi birbirine paraleldir. Yani bir toplum ne kadar yüksek bir okuma düzeyine sahipse, gelişmişlik düzeyi de o kadar yüksek olur. Bununla birlikte bir toplumun daha fazla gelişebilmesi veya medeni toplumlar seviyesine çıkabilmesi için sürekli okuma etkinlikleri yapması gerekmektedir (MEB, 2011, 3).

Ancak okuyan insan geçmiş ve tarihte yaşanan olaylar hakkında bilgi sahibi olabilir ve de gelecekte yaşanması muhtemel olaylar hakkında çıkarımlarda bulunabilir (Bakkaloğlu, 2017, 11). Okuyan insan kendi döneminden daha önce yaşamış olan toplumları ve onların kültürlerini bilir. Onların deneyimlerinden yararlanarak kendi hayatını düzenler. Bu nedenle okuma bir anlamda öğrenmedir. Ayrıca okuma etkinliği insanı eğlendiren bir etkinliktir. Böylece okuma, insanı eğlendirirken öğrenmesini de sağlayabilir. Okuma etkinliği zihinsel bir süreç olduğundan bu etkinlik sırasında zihin faaliyete geçer ve kişinin okul dışı ve mesleki hayatında da etkili olmasını sağlar.

İnsanlar düşüncelerini okuma ile geliştirebilir ve zenginleştirebilirler. Bu nedenlerle okuma insanın hem mesleki hem de kişiler arası ilişkilerini geliştirebilir. Bunların yanında okuma kelime dağarcığını da geliştireceğinden kişinin güzel ve etkili konuşmasını ve yazmasını da sağlar (Aktaş ve Gündüz, 2009; Gönen, 2007; İmrak, 2006; Özdemir, 1983). Okumak insanın bir yandan bilgilenmesini ve kültürlenmesini sağlarken bir yandan da ufkunu açarak düşünme gücünü ve ifade yeteneğini geliştirir. Okuma etkinliği sadece Türkçe dersinden değil Matematik, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Fen-Teknoloji derslerinde bile kişinin başarısında etkili olabilmektedir. Dolayısıyla okuma etkinliği kişinin okul başarısını arttırmanın yanında sosyal hayatta da başarılı olmasına katkı sağlamaktadır (Arıcı, 2017; Yüksel, 2010).

Hudson, Lane ve Pullen'e (2005, 708) göre okuma hızı genel olarak bir dakikalık süre içerisinde doğru okunan kelime sayısı ölçülerek belirlenir. Bununla birlikte bir metin sesli olarak okunurken geçen sürenin belirlenmesi yöntemiyle de okuma hızı belirlenebilir. MEB'e (2011, 26) göre ise okuma hızı, kişilerin çabukluk, belleme ve kavrama yeteneklerini geliştirerek daha önceki okuma sürelerine oranla dakikada okudukları kelime sayısını arttırmaları demektir.

Stanovich, Nathan ve Zolman'ın (1988, 78) üçüncü, beşinci ve yedinci sınıf öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmaya göre okunan kelime sayısının yıllara göre arttığı görülmektedir. Benzer bir çalışmaya göre ilkokul 1. sınıf öğrencileri kış döneminde dakikada ortalama 39 kelime okurken, ilkbahar döneminde dakikada 40-60 arası kelime okumaktadırlar. 2. sınıf öğrencileri sonbaharda dakikada ortalama 53 kelime okurken, kış döneminde 72-78 arası, ilkbaharda ise 82-94 arası kelime okumaktadırlar. 3. sınıf öğrencileri sonbaharda dakikada ortalama 79 kelime okurken, kış döneminde 84-93 arası, ilkbaharda ise 100-114 arası kelime okumaktadırlar. 4. sınıf öğrencileri ise sonbaharda dakikada ortalama 105 kelime okurken, kış döneminde 110-118 arası, ilkbaharda ise 118-128 arası kelime okumaktadırlar (Good, Simmons ve Kame'enui, 2001; Hasbrouck ve Tindal, 1992; School Board of Alachua Country, 1997'den aktaran: Hudson, Lane ve Pullen, 2005, 711).

Erden, Kuruoğlu ve Uslu'ya (2002, 9) göre ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin dakikada okudukları kelime ortalaması 45, 2. sınıf öğrencilerinin 73, 3. sınıf öğrencilerinin 91 ve 4. sınıf öğrencilerinin dakikada okudukları kelime ortalaması ise 120 olarak hesaplanmıştır. Babayiğit (2018, 420) ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin bir dakikada okuyabilecekleri kelime sayısını 50, 2. sınıf öğrencilerinin 75, 3. sınıf öğrencilerinin 128 ve 4. sınıf öğrencilerinin bir dakikada okuyabilecekleri kelime sayısını ise 138 olarak hesaplamıştır. Güneş'e göre ise, ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin dakikada 60, 2. sınıf öğrencilerinin 80, 3. sınıf öğrencilerinin 100 ve 4. sınıf öğrencilerinin dakikada 120 kelime okumaları öngörülmektedir (Güneş, 2009'dan aktaran: Babayiğit, 2018, 418).

Novak'a (2018) göre ilkokul 1. sınıf öğrencileri dönem ortasında dakikada ortalama 23 kelime okuması gerekirken, 2. sınıf öğrencileri 72, 3. sınıf öğrencileri 92 ve 4.

sınıf öğrencileri ise dakikada ortalama 112 kelime okuması gerekmektedir. Hasbrouck ve Tindal'a (2006) göre sesli okumada 1. sınıf öğrencileri dakikada ortalama 53 kelime, 2. sınıf öğrencileri 89 kelime, 3. sınıf öğrencileri 107 kelime ve 4. sınıf öğrencileri dakikada ortalama 123 kelime okumaktadırlar.

Herbst ve Strawinski'ye (2016, 258) göre 6 yaşındaki çocuklar 7 yaşındaki çocuklara göre daha düşük becerilerle okula başlarlar. Okulun ilk zamanlarında okula erken başlayan öğrencilerle zorunlu kayıt döneminde başlayan öğrenciler arasında performans yönünden fark bulunsa da iyi bir öğretmen yardımıyla okula erken başlayıp zorunlu kayıt dönemindekilere göre geri kalan öğrencilerin hızla arayı kapatacağı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucuna göre okula erken başlayan öğrencilerle zorunlu kayıt döneminde başlayan öğrencilerin okuma performansları da neredeyse eşitlenmiştir.

Black, Devereux ve Salvanes (2011, 6) okula erken yaşta başlamanın etkilerini inceledikleri çalışmalarında okula daha geç başlayan çocukların daha yüksek başarı gösterdiklerine ilişkin herhangi bir kanıt bulamamışlardır. Bunun yanında Sharp (2002, 7) okula başlama yaşı ile ilgili çalışmasında, okula erken ya da geç başlamanın çocuklar için güçlü bir avantajı veya dezavantajı olduğuna dair hiçbir kanıt bulamamıştır. Benzer şekilde Baber ve Ahmad (2017, 296) de çocukları erken yaşta okula göndermenin hiçbir akademik fayda sağlamadığı sonucuna ulaşmıştır.

Ekiz ve Bakkaloğlu'nun (2019, 228) zorunlu kayıt döneminde ilkokula başlayan öğrencilerle zorunlu kayıt döneminden önce ilkokula başlayan öğrencilerin okuma sürelerini inceledikleri çalışmalarında kasım ayında ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin dakikada ortalama 21 kelime okudukları görülmektedir. Bu öğrencilerden 72 ay ve üzerinde olanlar dakikada ortalama 23 kelime okurken, 72 ayın altında olan öğrenciler dakikada ortalama 17 kelime okumaktadırlar.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın genel amacı, alan yazında okula başlama yaşına göre ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuma sürelerini uzun dönemli incelemek ve bu konu ile ilgili alanda herhangi bir çalışmaya rastlanılmadığından bu alana katkıda bulunmaktadır. Araştırmada, "İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuma süreleri uzun dönemde nasıl değişecektir?" sorusuna cevap aranacaktır. Araştırmanın alt amaçları ise, okula erken ya da zorunlu kayıt döneminde başlamanın okuma üzerinde etkisinin olup olmadığı incelenerek, velilere çocuklarını ilkokula kaydettirme konusundaki kararlarına katkıda bulunmak, okul idarelerine ise velilere daha detaylı bilgiler vermelerine yardımcı olmak ve daha iyi tavsiyelerde bulunabilmelerini sağlamaktır. Ayrıca bu çalışma ile ilkokula farklı yaşlarda başlayan öğrencilerin okuma hızlarında sene başında Kasım ayında yapılan çalışma ile sene sonunda Nisan ve Mayıs aylarında yapılan çalışmaya kadar nasıl değişiklik olduğu, okula başlama yaşının yıl sonunda öğrencilerin okuma hızlarında herhangi bir farka neden olup olmadığı ortaya koyulacaktır.

Yöntem

Araştırmanın Yaklaşımı

Bu araştırma, ilkokula başlama yaşına göre ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuma hızlarının uzun dönemli incelendiği bir çalışma olduğundan nicel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Nicel yaklaşım (Berg ve Lune, 2019; Creswell, 2017; Creswell, 2020; Ekiz, 2015; Fraenkel ve Wallen, 2008; Karasar, 2020) içerisinde en fazla kullanılan yöntemlerden biri tarama (survey) yöntemidir (Ekiz, 2015, 109). Tarama yöntemi, belirli bir grubun çeşitli ve belirgin özelliklerini belirlemek amacıyla veri toplamak amacıyla kullanılır. Bu yöntemde araştırmacı, bir nüfusun üyelerinin kendilerini bir veya daha fazla değişkene nasıl dağıttığını bulmaya çalışır (Fraenkel ve Wallen, 2008, 390).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Trabzon ilindeki ilkokullarda eğitim ve öğretimine devam eden ilkokul birinci sınıf öğrencileri, örneklemini ise Yomra ilçesinde bulunan bir devlet okulundaki 220 ilkokul birinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

Verilerin Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak öncelikle öğrencilere okutulacak metnin seçilmesi üzerinde durulmuştur. Alan yazından elde edilen bilgiler doğrultusunda öğrencilerin okuması için Millî Eğitim Bakanlığının okullarda ücretsiz olarak dağıttığı İlkokul Türkçe 1 Ders Kitabı'ndan bir metin seçilmesine karar verilmiştir. Metni seçerken öğrenciler arasında fırsat eşitliğini sağlayabilmek amacıyla her sınıfın daha önce işlemiş ve bitirmiş olduğu bir metnin belirlenmesine karar verilmiştir. Şube öğretmenleriyle yapılan görüşmeler sonucunda İlkokul Türkçe 1 Ders Kitabı'nda bulunan Bir Okul Gezisi adlı metnin okutulmasına karar verilmiştir. Veri toplamaya başlamadan önce 5 öğrenci ile pilot uygulama yapılmış, pilot uygulamaya göre ise verilerin toplanacağı ortamda düzenlemeler yapılmıştır. Okuma etkinliği sınıf ortamında yapıldığından, okuma sırasında sınıftaki diğer öğrencilerin gürültü yaptıkları belirlenmiş ve uygulama esnasında diğer öğrencilere etkinlik kağıdı dağıtılarak ortamın sessizliği sağlanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma uzun dönemli bir araştırma olduğundan, verilerin toplanması için yılsonuna yakın bir zamanın seçilmesi gerekmektedir. Bu nedenle veriler, araştırmacı tarafından 2018-2019 eğitim öğretim yılının Nisan ve Mayıs aylarında Trabzon ili Yomra ilçesinde bir devlet okulunda toplanmıştır. Bütün şubelerdeki öğrenciler sırayla kendi sınıflarından alınarak verilerin toplanacağı sınıfa getirilmiş ve uygulamanın nasıl yapılacağı öğrencilere açıklanmıştır. Öğrenciler okuma uygulamalarını yaparken araştırmacı tarafından kronometre kullanılarak bir dakikalık süre tutulmuş, okuma işlemi bitiren öğrenci tekrar sınıfına gönderilmiştir.

Bulgular

Araştırmacılar tarafından 2018-2019 eğitim-öğretim yılı Kasım ayında toplanan verilere göre ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin tamamı dakikada ortalama 21,66 kelime okumuştur. İlkokula kaydı zorunlu olan 72 ay ve üzerindeki öğrenciler dakikada ortalama 23,37 kelime, sağlık raporu ile kaydı ertelenebilecek olan 69, 70, 71 aylık öğrenciler dakikada ortalama 17,29 kelime ve veli dilekçesi ile kayıtları ertelenebilecek olan 66, 67, 68 aylık öğrenciler dakikada ortalama 16 kelime okumuşlardır. Bu sonuçlara göre sağlık raporu ile kaydı ertelenebilecek olan öğrenciler zorunlu kayıt dönemindeki öğrencilerden %26,02, veli dilekçesiyle kayıtları ertelenebilecek olan öğrenciler ise zorunlu kayıt dönemindeki öğrencilerden %31,54 daha az okumuşlardır.

Araştırmanın bu bölümünde 72 ay ve üzerindeki öğrencilerle 72 ayın altındaki öğrencilerin okuma hızları karşılaştırılacak ardından aradaki farkın ne yönde değiştiği incelenecektir. İlkokul birinci sınıfa giden 220 öğrenci dakikada ortalama 37,47 kelime okumaktadır. Kasım ayındaki okuma hızına göre öğrencilerin okuma hızları %73 oranında artmıştır

Zorunlu Kayıt Dönemindeki Öğrenciler (72 ay ve üzeri)

Zorunlu kayıt döneminde ilkokula kaydedilen 164 öğrenci dakikada ortalama 38,98 kelime okumaktadır. Kasım ayında elde edilen okuma hızına göre öğrencilerin okuma hızları %66 oranında artmıştır.

Sağlık Raporu İle Kayıtları Ertelenmeyen Öğrenciler (69, 70, 71 Ay)

Tablo 2. Sağlık Raporu İle Kaydı Ertelenmeyen Öğrencilerin Kelime Okuma Ortalaması

Yaş (ay)	Öğrenci Sayısı	Kelime Ortalaması
69	9	34,11
70	11	35
71	25	31
Toplam	45	32,60

Tablo 2'ye göre, Eylül ayı sonu itibarıyla 69 aylık olan 9 öğrenci dakikada ortalama 34,11 kelime, 70 aylık olan 11 öğrenci dakikada ortalama 35 kelime ve 71 aylık olan 25 öğrenci ise dakikada ortalama 31 kelime okumuşlardır. Genel itibarıyla sağlık raporu ile kayıtları ertelenebilecek olan 45 öğrenci dakikada ortalama 32,60 kelime okumuşlardır. Bu sonuçlara göre 69, 70, 71 aylık öğrenciler Kasım ayına göre okuma hızlarını %88 oranında artırmışlardır.

Tablo 3. Sağlık Raporu İle Kayıtları Ertelenmeyen Öğrenciler İle Zorunlu Kayıt Dönemindeki Öğrencilerin Okudukları Kelime Ortalaması

Yaş (ay)	Öğrenci Sayısı	Kelime Ortalaması
69, 70, 71	45	32,60
72 ve üzeri	164	38,98

Tablo 3'e göre, kaydı ertelenebilecek olan 45 öğrenci dakikada ortalama 32,60 kelime okurken, zorunlu kayıt döneminde ilkokula kaydedilen 164 öğrenci dakikada ortalama 38,98 kelime okumuştur. Bu sonuca göre ilkokula kaydı sağlık raporu ile ertelenebilecek olan öğrenciler zorunlu kayıt dönemindeki öğrencilerden dakikada ortalama %16,37 daha az okumaktadır.

Veli Dilekçesiyle Kaydı Ertelenmeyen Öğrenciler (66, 67, 68 Ay)

Tablo 4. Veli İsteğiyle İlkokula Kaydı Yapılan Öğrencilerin Kelime Okuma Ortalaması

Yaş (ay)	Öğrenci Sayısı	Kelime Ortalaması
66	2	33
67	1	43
68	8	34,50
Toplam	11	35

Tablo 4'e göre, Eylül ayı sonu itibarıyla 66 aylık olan öğrenciler dakikada ortalama 33 kelime, 67 aylık olan 1 öğrenci dakikada 43 kelime ve 68 aylık olan 8 öğrenci dakikada ortalama 34,50 kelime okumuştur. Genel itibarıyla veli dilekçesiyle ilkokula kaydı ertelenmeyen 11 öğrenci dakikada ortalama 35 kelime okumuştur. Bu sonuçlara göre 66, 67, 68 aylık öğrencilerin Kasım ayına göre okuma hızları %118 oranında artmıştır.

Tablo 5. Veli Dilekçesiyle Kaydı Ertelenmeyen Öğrencilerin İlkokula Kaydı Zorunlu Olan Öğrencilerle Okunan Kelime Ortalaması Yönünden Karşılaştırılması

Yaş (ay)	Öğrenci Sayısı	Kelime Ortalaması
68 ay ve altı	11	35
72 ay ve üzeri	164	36,98

Tablo 5'e göre, veli dilekçesiyle kaydı ertelenmeyen 11 öğrenci dakikada ortalama 35 kelime okurken, zorunlu kayıt döneminde okula gönderilen 164 öğrenci dakikada ortalama 38,98 kelime okumuştur. Bu sonuca göre, veli dilekçesiyle kayıtları ertelenmeyen öğrenciler zorunlu kayıt dönemindeki öğrencilerden %10,22 daha az kelime okumaktadır.

Tablo 6. Zorunlu Kayıt Döneminde Olan Öğrencilerle Olmayan Öğrencilerin Karşılaştırılması

Yaş (ay)	Öğrenci Sayısı	Kelime Ortalaması
72 ay altı	56	33,07
72 ay ve üzeri	164	38,98

Tablo 6'ya göre, ilkokula zorunlu kayıt döneminden önce kaydedilen 56 öğrenci dakikada ortalama 33,07 kelime okurken, zorunlu kayıt döneminde kaydedilen 164 öğrenci dakikada ortalama 38,98 kelime okumuştur. Bu sonuca göre, zorunlu kayıt döneminden önce ilkokula kaydedilen öğrenciler zorunlu kayıt döneminde kaydedilen öğrencilerden %15,17 daha az kelime okumaktadırlar.

Tablo 7. Yanlış Okunan Kelime Ortalamaları

Yaş (ay)	Öğrenci Sayısı	Kelime Ortalaması
66, 67, 68	11	2,36
69, 70, 71	45	2,22
72 ve üzeri	164	2,51

Tablo 7'ye göre, veli dilekçesiyle kaydı ertelenmeyen 11 öğrenci ortalama 2,36 kelime, sağlık raporuyla kaydı ertelenmeyen 45 öğrenci ortalama 2,22 kelime ve zorunlu kayıt dönemindeki öğrenciler ise ortalama 2,51 kelime yanlış okumuşlardır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırma bulgularına göre, birinci sınıfa giden öğrenciler Kasım ayında dakikada ortalama 21 kelime, yılsonunda ise dakikada ortalama 37 kelime okumuşlardır. Kasım ayındaki okuma hızına göre öğrencilerin okudukları kelime sayısı %73 oranında artmıştır. Elde edilen bu bulgunun Stanovich, Nathan ve Zolman'ın (1988) araştırmalarından elde ettikleri bulgularla paralellik göstermektedir.

Araştırmada, birinci sınıfa giden öğrencilerin dakikada ortalama 37 kelime okudukları tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bu bulgu Hudson, Lane ve Pul-

len'in (2005) ve Novak'ın (2018) araştırmalarından elde edilen bulgularla paralellik gösterse de Erden, Kuruoğlu ve Uslu'nun (2002) çalışmalarına kısmen benzerlik göstermektedir. Ancak bu bulgu Babayiğit (2018) ve Hasbrouck ve Tindal'dan (2006) elde edilen bulgularla benzeşmemektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, hem veli dilekçesiyle hem de sağlık raporuyla kaydı ertelenmeyen çocukların zorunlu kayıt dönemindeki öğrencilerle arasındaki okuma hızı farkı gittikçe azalmaktadır. Elde edilen bu bulgu Herbst ve Strawinski'nin (2016) araştırmalarından elde edilen bulgularla paralellik göstermektedir. Ayrıca öğrencilerin okuma hızlarındaki farkın gittikçe azalmasıyla aradaki farkın kapanması Black, Devereux ve Salvanes (2011), Sharp (2002) ve Baber ve Ahmad'ın (2017) çalışmalarından elde edilen bulgularla paralellik göstermektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda ilkokula zorunlu kayıt döneminde gönderilen öğrenciler dakikada ortalama 38,98 kelime okumuştur. Kasım ayında elde edilen verilere göre zorunlu kayıt döneminde ilkokula kaydedilen öğrencilerin okuma hızları %73 oranında artmıştır. Bu oran zorunlu kayıt döneminden önce ilkokula kaydedilen öğrencilerin oranlarıyla kıyaslandığında;

- Sağlık raporuyla ilkokula kaydı ertelenmeyen öğrencilerin zorunlu kayıt döneminde ilkokula başlayan öğrencilerden Kasım ayında %26,02 daha az kelime okudukları tespit edilmişti. Yılsonunda ise bu öğrencilerin dakikada ortalama 32,60 kelime okudukları belirlenmiştir. Bu oran yılsonunda zorunlu kayıt dönemindeki öğrencilerin okuma oranına göre %16,37 daha azdır. Sonuçta aradaki fark Kasım ayında %26,02'den yılsonunda %16,37'ye inerek %38 oranında azalmıştır. Bununla birlikte bu öğrencilerin okuma hızı %88 oranında artmıştır ve zorunlu kayıt döneminde ilkokula kaydedilen öğrencilerden dakikada ortalama 6 kelime daha az okumaktadırlar.
- Veli dilekçesiyle kayıtları ertelenmeyen öğrenciler zorunlu kayıt döneminde ilkokula başlayan öğrencilerden Kasım ayında %31,54 daha az kelime okudukları tespit edilmişti. Yılsonunda ise bu öğrencilerin dakikada ortalama 35 kelime okudukları belirlenmiştir. Bu oran yılsonunda zorunlu kayıt dönemindeki öğrencilerin okuma oranına göre %10,22 daha azdır. Sonuçta aradaki fark Kasım ayında %31,54'ten yılsonunda %10,22'ye inerek %65 oranında azalmıştır. Bununla birlikte bu öğrencilerin okuma hızı %118 oranında artmıştır ve zorunlu kayıt döneminde ilkokula başlayan öğrencilerden dakikada ortalama 3 kelime daha az okumaktadırlar.

72 ayın altındaki bütün öğrencilerle 72 ay ve üzerindeki öğrencilerin okuma hızları karşılaştırıldığında 72 ayın altındaki öğrencilerin dakikada ortalama 33,07 kelime, 72 ay ve üzerindeki öğrencilerin ise dakikada ortalama 38,98 kelime okudukları belirlenmiştir. Bu bulguya göre, 72 ayın altındaki öğrenciler 72 ay ve üzerindeki öğrencilere göre %15,17 daha az okumaktadırlar. Sonuçta, aradaki fark Kasım ayında %27,13'ten

yılsonunda %15,17'ye inerek %44 oranında azalmıştır. Bununla birlikte, 72 ayın altındaki öğrencilerin okuma hızı da %94 oranında artmıştır ve bu öğrenciler 72 ay ve üzerindeki öğrencilerden 5 kelime daha az okumaktadırlar.

Yanlış okunan kelime ortalamalarına bakıldığında öğrenciler arasında fark bulunmamıştır. Bununla birlikte, 72 ayın altındaki öğrencilerin 72 ay ve üzerindeki öğrencilerden çok küçük de olsa daha düşük bir oranda yanlış kelime okudukları tespit edilmiştir. Bu bulgudan yola çıkarak daha yavaş okuyup, daha fazla dikkat ederek okuyan 72 ayın altındaki öğrencilerin daha az okuma hatası yaptığı; daha hızlı okuyan 72 ay ve üzerindeki öğrencilerin ise daha çok okuma hatası yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçları dikkate alınarak, aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Bu araştırma, birinci sınıflarda yapılan bir araştırmadır. Öğrencilerin okuma hızları arasındaki farkın ne yönde değiştiğiyle ilgili daha uzun dönemli çalışmalar ile okuduğunu anlama çalışmaları yapılabilir.
- Okuma hızı bir öğrencinin ilkokula kaydedilip kaydedilmeme kararında tek başına etkili olamayacağından, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinışsel ve sosyal yönlerden de hazır olup olmadığıyla ilgili araştırmalar yapılabilir.
- Bazı öğrencilerin yılsonunda hala oldukça düşük hızlarda okudukları tespit edilmiştir. Tespit edilen bu öğrencilerle okuma hızlarını arttırmak amacıyla kelime tanıma ve okuma etkinlikleri yapılabileceği gibi bir eylem araştırması da yapılabilir.
- Araştırmanın sonucunun okul idareleriyle paylaşılması ve okul idarelerinin de bu bilgileri kayıt zamanı çocuklarını ilkokula kaydettirmeye gelen velilerle paylaşması önerilmektedir.

Kaynakça

- AKTAŞ, Ş. ve GÜNDÜZ, O. (2005). Yazılı ve Sözlü Anlatım Kompozisyon Sanatı (6. baskı), Akçağ Yayınları, Ankara.
- AKTAŞ, Ş. ve GÜNDÜZ, O. (2009). Yazılı ve Sözlü Anlatım Kompozisyon Sanatı (11. baskı), Akçağ Yayınları, Ankara.
- AKYILDIZ, Salih. (2006). Uygulamalı İlkokuma Yazma Öğretimi (3. baskı), Üçyol Kültür Merkezi, Trabzon.
- AKYOL, Hayati. (2006a). Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi (5. baskı), PegemA Yayıncılık, Ankara.
- AKYOL, Hayati. (2006b). Türkçe Öğretim Yöntemleri, Kök Yayıncılık, Ankara.
- ALDERSON, J. Charles. (2005). Assessing Reading (5th ed.), Cambridge University Press, Cambridge.

İlkokula Başlama Yaşına Göre İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Hızlarının Uzun Dö...

- ARICI, Ali Fuat. (2017). Okuma Eğitimi (3. baskı), Pegem Akademi, Ankara.
- AYTAŞ, Gıyasettin. (2005). "Okuma Eğitimi", **Türk Eğitim Bilimleri**, 3(4), ss.461-470.
- BABAYİĞİT, Özgür. (2018). "İlkokul Öğrencilerinin Kelime Uzunluğuna Göre Okuma Hızlarının İncelenmesi", **Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi**, 46,ss. 409-427.
- BABER, M. A. and AHMAD, N. (2017). "Role of Starting School Age In The Academic Performance At The Tertiary Level", **Journal of Education and Educational Development**, 4(2), ss.284-300.
- BAKKALOĞLU, Miraç. (2017). Tarih öğretmenlerinin tarih haritalarının kullanımına yönelik bilgi ve tutumlarının değerlendirilmesi: Adana örneği, Karadeniz Teknik Üniversitesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Trabzon.
- BERG, B. L. ve LUNE, H. (2019). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (4. baskı) (Çev: Asım Arı). Konya: Eğitim Yayınevi.
- BİLİR, Aynur. (2005). "İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Özellikleri ve İlkokula Yazma Öğretimi", **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri**, 38(1), ss.87-100.
- BLACK, S. E., DEVEREUX, P. J. and SALVANES, K. G. (2011). "Too Young To Leave The Nest? The Effects of School Starting Age", **The Review of Economics and Statistics**, 93(2), ss.455-467.
- BULDU, M. ve ER, S. (2016). "Okula Hazırbulunuşluk ve Okula Başlama Yaşı: Türk Öğretmen ve Ailelerin Yeni Eğitim Politikası Üzerine Görüş Deneyimleri", **Eğitim ve Bilim**, 41(187), ss.97-114.
- CRESWELL, John. W. (2019). Eğitim araştırmaları: Nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi, ve değerlendirilmesi (2. baskı) (Çev: Halil Ekşi). İstanbul: EDAM Yayın.
- CRESWELL, John. W. (2020). Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni (5. baskı). (Çev: Mesut Bütün, Selçuk Beşir Demir). Ankara: Siyasal Yayın Dağıtım.
- EKİZ, Durmuş. (2017). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (5. baskı), Anı Yayıncılık, Ankara.
- EKİZ, D. ve BAKKALOĞLU, M. (2019). "İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlkokula Başlama Yaşına Göre Okuma Hızlarının İncelenmesi", **Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi**, 5(Özel Sayı), ss.219-230.
- ERDEN, G., KURUOĞLU, F. ve USLU, R. (2002). "İlköğretim Okullarına Devam Eden Türk Çocuklarının Sınıf Düzeylerine Göre Okuma Hızı ve Yazım Hataları Normlarının Geliştirilmesi", **Türk Psikiyatrisi**, 13(1), ss.5-13.
- ERDOĞAN, Ö. ve BAKKALOĞLU, M. (2019). "İlkokula Başlama Yaşına İlişkin Veli Görüşlerinin İncelenmesi", II. Uluslararası Temel Eğitim Kongresi, Sıtkı Kocaman Üniversitesi, Muğla.
- EUROPEAN COMMISSION EURYDICE AND EUROSTAT. (2012). Key Data on Education in Europe, Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, Brussel.
- FRAENKEL, J. R. and WALLEN, N. E. (2008). How To Design and Evaluate Research In Education (7. edition), McGraw-Hill Higher Education, London.

- GÖNEN, M. (2007). Öğretim Boyunca Okuma Alışkanlığı. Okuma Kültürü ve Okullarda Uygulama Sorunları Toplantısı içinde (s. 59-99), MEB Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara.
- HERBST, M. and STRAWINKI, P. (2016). "Early Effects of An Early Start: Evidence From Lowering The School Starting Age in Poland", **Journal of Policy Modeling**, 38, ss.256-271.
- https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/national-description_en, "National Policies", EUROPEAN COMMISSION EURYDICE AND EUROSTAT, 9 Şubat 2019.
- <https://irisreading.com/what-is-the-average-reading-speed/>, "Reading Rates", Paul NOVAK, 9 Mart 2019.
- https://www.mpsaz.org/tl_support/secondary/read_sec/sec_intra/files/optimal-readingrates.pdf, "Optimal Reading Rates", Jan HASBROUCK and Gerald TINDAL, 6 Mart 2019.
- <https://www.serapduygulu.com.tr/makaleler/cocuk-ergen/5-yas-cocugu-ve-cinsel-merak.html>, "5 Yaş", Serap DUYGULU, 15 Şubat 2019.
- HUDSON, R. F., LANE, H. B. and PULLEN, P. C. (2005). "Reading Fluency Assessment and Instruction: What, Why, And How?", **International Reading Association**, 58(8), ss.702-714.
- İMRAK, Mehmet. (2006). Meşhurların Kitap Okuma Alışkanlıkları "Etkili Okuma Teknikleri", Çıra Yayınları, İstanbul.
- KARASAR, Niyazi. (2020). Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar ilkeler teknikler (35. baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI [MEB]. (2011). Etkin ve Hızlı Okuma, Yazar, Ankara.
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI [MEB]. (2018). Türkçe Dersi Öğretim Programı, Yazar, Ankara.
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE İLKÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ. (2014, 26 Temmuz). *Resmi Gazete* (Sayı: 29072). Erişim adresi: mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1703.pdf
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE İLKÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK. (2019, 10 Temmuz). *Resmi Gazete* (Sayı: 30827). Erişim adresi: resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/07/20190710-6.htm
- ÖZDEMİR, Yusuf. (2017). "Okumadan önce, okuma esnasında, okumadan sonra düşün." stratejisinin okuduğunu anlama becerisine etkisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Samsun.
- SHARP, Caroline. (2002, November). School Starting Age. European Policy and Recent Research. Paper Represented at the Local Government Association Seminar "When Should Our Children Start School?", London.
- STANOVICH, K. E., NATHAN, R. G. and ZOLMAN, J. E. (1988). "The Development Lag Hypothesis in Reading: Longitudinal and Matched Reading-Level Comparisons", **Child Development**, 59(1), ss.71-86.
- TÜRK DİL KURUMU (1998). Türkçe Sözlük, TDK Yayınları, Ankara.
- YÜKSEL, Aslı. (2010). "Okuma Güçlüğü Çeken Bir Öğrencinin Okuma Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Bir Çalışma", **Kuramsal Eğitimbilim**, 3(1), ss.124-134.